

КОНВЕНЦИЈА О КУЛТУРНОЈ САРАДЊИ

ЗАКЉУЧЕНА И ПОТПИСАНА У БЕОГРАДУ 15 ОКТОБРА 1947 ГОДИНЕ

ИЗМЕЂУ

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

И

РЕПУБЛИКЕ МАЂАРСКЕ

В⁵⁹⁸
00398

Умв. 123/48

КОНВЕНЦИЈА О КУЛТУРНОЈ САРАДЊИ

*између Федеративне Народне Републике Југославије
и Републике Мађарске*

Влада Федеративне Народне Републике Југославије с једне стране и
Влада Републике Мађарске с друге стране,

у жељи да односи пријатељства између народа Југославије и народа Мађарске постану што тешњи и трајнији путем узајамног упознавања и усклађивања њихових културних добара, а сматрајући да је најбоље сретство које води том циљу оживљење, олакшање и ширење непосредних односа између грађана обеју држава на пољу науке, књижевности, уметности и свих осталих манифестација културног живота, одлучиле су да у том циљу склопе Конвенцију о културној сарадњи и именовале су за своје пуномоћнике:

Влада Федеративне Народне Републике Југославије Господина Маријана СТИЛИНОВИЋА, Претседника Комитета за школе и науку,

Влада Републике Мађарске Господина Др. Ерика МОЛНАРА, Министра иностраних послова,

који су се, пошто су измењали своја пуномоћја, за која је нађено да су у доброј и исправној форми, сложили у следећем:

Члан 1

У оквиру узајамних научних, књижевних, уметничких и културних односа, свака од Високих Страна Уговорница обавезује се да ће према грађанима и установама друге Високе Стране Уговорнице поступати са највећом могућом склоношћу и предусретљивошћу.

Члан 2

Свака од Високих Страна Уговорница основаће на својој територији чим за то буду створени повољни услови и материјалне могућности, Научни институт, који ће се бавити свестраним проучавањем живота и културе народа друге Стране Уговорнице.

Члан 3

За остварење задатака ове Конвенције, Високе Стране Уговорнице основаће Југословенско-мађарску мешовиту комисију.

Мешовита комисија биће подељена на две секције: једна са седиштем у Београду, а друга са седиштем у Будимпешти. У састав Београдске секције ући ће један претставник Министарства иностраних послова, два претставника Комитета за културу и уметност, два претставника Комитета за школе и науку, један претставник Дирекције за информације, један претставник Синдиката, један претставник признате омладинске организације, један претставник организације културних радника, један претставник признате културно-просветне установе становништва мађарског порекла у Југославији и један претставник мађарске организације.

EGYEZMÉNY A KULTURÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL

*a Magyar Köztársaság
és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság között*

A Magyar Köztársaság Kormánya egyrésztől és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Kormánya másrésztől, attól az óhajtól indítatva, hogy Magyarország népe és Jugoszlávia népei között a baráti viszony a kölcsönös megismerés és kulturális javaiknak összhangba-hozása által minél szorosabbá váljék és abban a nézetben, hogy ennek a célnak elérésére lehető legjobb eszköz a közvetlen kapcsolatok fejlesztése, megkönnyítése és kiterjesztése a két állam polgárai között az irodalom, a művészet és a kulturális élet minden egyéb megnyilvánulása terén,

elhatározták, hogy ebből a célból egyezményt kötnek a kulturális együttműködésről és meghatalmazottaikul kijelölték:

a Magyar Köztársaság Kormánya dr. MOLNÁR Erik külügyminiszter Urat,
a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Kormánya STILINOVIĆ Marijan Urat, a Kulturális és Művészeti Bizottság elnökét,

akik, jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kicserélése után a következőkben állapodtak meg:

1. szakasz.

A kölcsönös tudományos, irodalmi, művészeti és kulturális kapcsolatok keretében a Magas Szerződő Felek mindegyike kötelezi magát, hogy a másik Magas Szerződő Fél állampolgárai és intézményei iránt a lehető legnagyobb jóindulatot és előzékenységet fogja tanusítani.

2. szakasz.

Mindkét Magas Szerződő Fél a saját területén — mihelyt annak kedvező feltételei és a szükséges anyagi eszközök meglesznek — tudományos intézetet alapít amely a másik Szerződő Fél népének életét és kulturáját minden szempontból tanulmányozza.

3. szakasz.

A jelen Egyezmény feladatainak megvalósítására a Magas Szerződő Felek magyar-jugoszláv Vegyesbizottságot alakítanak.

A Vegyesbizottság két tagozatra oszlik: az egyiknek székhelye Budapest a másiké Belgrád.

A budapesti tagozatban a Külügyminisztérium két képviselője, a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium két képviselője, tájékoztatásügyi szerveink egy képviselője, a Szakszervezeti Tanácsnak az értelmiségi szakszervezetekből kijelölt egy képviselője, a Magyar Ifjúság Országos Tanácsának egy képviselője, a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Művészeti Tanács és az Országos Köznevelési Tanács közös megegyezésével kijelölt két képviselő, valamint a magyarországi délszláv származású lakosság elismert kulturális-művelődési intézményének és szervezeteinek egy-egy képviselője foglalnak helyet.

У састав Будимпештанске секције ући ће два претставника Министарства иностраних послова, два претставника Министарства вера и просвете, један претставник Дирекције за информације, један претставник Синдиката одређен из редова интелектуалних радника, један претставник Земаљског савета мађарске омладине, два претставника назначена споразумно од стране мађарске Академије наука, мађарског Уметничког савета и Земаљског просветног савета, један претставник признате културно-просветне установе становништва југословенског порекла у Мађарској и један претставник југословенске организације.

Претседнике појединих мешовитих комисија именовати дотичне владе.

Чланове Београдске секције именовати Комитет за културу и уметност, а Будимпештанске секције именовати Министар вера и просвете уз сагласност са заинтересованим министарствима.

Претставнике културно-просветних установа и организација становништва југословенског порекла у Мађарској и становништва мађарског порекла у Југославији, делегираће дотичне признате установе и организације.

Мешовитој комисији претседаваће наизменично претседници Београдске и Будимпештанске секције.

Члан 4

Секције ће састављати пословнике Мешовите комисије. Задатак Мешовите комисије је, да надлежним владама предлаже практично спровођење у живот циљева описаних у уводу ове Конвенције. Надлежне владе ће се старати о томе, да се у њиховим земљама све одредбе у погледу тих предлога у најкраћем року реше и изврше.

Секције могу да позову на сарадњу претставнике научних и културних установа обе земље, друштва за културну сарадњу Југославије са Мађарском, као и све друге стручњаке у својству саветника.

Трошкове Мешовите комисије сносиће свака од Високих Страна Уговорница за једну половину.

Члан 5

Задачи Мешовите комисије су следећи:

а) оснивање професорских катедри и лектората језика, књижевности, историје и географије, техничких и економских наука и других предмета који се тичу упознавања друге државе, организовање измене истраживача, наставника виших школа и просветних радника, школа других степена, ученика, студената и претставника других професија, узајамно потпомагање студија и стручног васпитања на школама свих врста и давања помоћи у облику стипендија за студије и васпитање или истраживање, оснивање специјалних фондова потребних напред наведеним циљевима, подупирање сарадње академске омладине, помагање сарадње између признатих омладинских организација, између професионалних организација просветних радника, као и између других научних, културних и просветних организација и удружења обеју земаља.

б) обе од Високих Страна Уговорница трудиће се да пруже све олакшице поданицима друге Високе Стране Уговорнице за студије на вишим и специјалним школама.

в) склапање споразума, који ће у складу са постојећим законодавством обеју страна, регулисати право похађања виших и стручних школа, као и узајамно признавање већ свршених и свршавајућих студија, средњих и вишешколских испита и научних степени.

г) омогућавање рада научним радницима обеју страна у научно-истраживачким установама, на основу реципроцитета.

д) организовање сталних размена научних, књижевних и уметничких публикација и продубљивање односа између научних установа, јавних библиотека и државних збирака, као и осталих средишта народне културе обеју страна.

A belgrádi tagozatban a külügyminisztérium egy képviselője, a Kulturális és Művészeti Bizottság, valamint az Iskola és Tudományügyi Bizottság két-két képviselője, a Tájékoztatásügyi Igazgatóság, a szakszervezetek, az elismert ifjúsági szervezet és a kulturális munkások szervezetének egy-egy képviselője, valamint a jugoszláviai magyar származású lakosság elismert kulturális-kozművelődési intézményének és a magyar szervezetnek egy-egy képviselője foglalnak helyet.

A Vegyesbizottság egyes tagozatainak elnökét az illető kormány nevezi ki.

A budapesti tagozat tagjait az érdekelt minisztériumokkal egyetértőleg a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, a belgrádi tagozat tagjait a Kulturális és Művészeti Bizottság jelöli ki.

A magyarországi jugoszláv származású lakosság kulturális-művelődési szervezeteinek és intézményeinek képviselőit és a jugoszláviai magyar származású lakosság képviselőit az illető elismert intézmények és szervezetek delegálják.

A Vegyesbizottság ülésein a budapesti tagozat és a belgrádi tagozat elnöke felváltva elnököl.

A Vegyesbizottság szükség szerint tartja üléseit, azonban legalább évenként kétszer és pedig váltakozva Magyarország és Jugoszlávia területén egy egyetértőleg kiválasztott városban.

4. szakasz.

A Vegyesbizottság munkarendjét a tagozatok állítják össze.

A Vegyesbizottság feladata a jelen Egyezmény bevezetésében körülírt célok gyakorlati megvalósítására vonatkozó egyes javaslatok előterjesztése az illetékes kormányokhoz. Az illetékes kormányok pedig gondoskodnak arról, hogy ezeknek a javaslatoknak megfelelő rendelkezések országukban a legrövidebb idő alatt megoldassanak és végrehajtsanak.

A tagozatok a két ország tudományos és művelődési intézményeinek és a Magyarország és Jugoszlávia kulturális együttműködésére alakult társaságok képviselőit, valamint más szakértőket, tanácsadói minőségben együttműködésre hívhatják fel.

A Vegyesbizottság költségeit a Magas Szerződő Felek mindegyike felelősen viseli.

5. szakasz.

A Vegyesbizottság feladatai a következők:

a) Egyetemi tanszékek és lektorátusok létesítése nyelvi, irodalmi, történelmi és földrajzi, műszaki és gazdasági tudományi téren és egyéb oly tárgyak terén, amelyek a másik Állam megismerésére vonatkoznak; cserék szervezése tudományos kutatók, magasabbfokú iskolák oktatói, a művelődés munkásai, a középfokú iskolák oktatói, tanulói, egyetemi hallgatók és egyéb foglalkozások képviselői részére; mindennemű iskolában folytatandó tanulmány és szakképzés kölcsönös támogatása és elősegítése, ösztöndíjak nyújtása által tanulmányok és nevelés vagy kutatás céljaira; az előbb felsorolt célokra szükséges különleges alapok létesítése; az egyetemi ifjúság együttműködésének támogatása; az elismert ifjúsági szervezetek, a művelődés munkásainak szakmai szervezetei, valamint a két Ország egyéb tudományos, kulturális és nevelési szervezetei és egyesületei közötti együttműködés elősegítése.

b) A Magas Szerződő Felek mindegyike arra törekszik, hogy a másik Magas Szerződő Fél alattvalóinak a főiskolákon és a szakiskolákban folytatandó tanulmányokhoz minden könnyítést megadjon.

c) Olyan megállapodások létesítése, amelyek mindkét Fél törvényeivel összhangban szabályozni fogják a fő- és szakiskolák hallgatásával kapcsolatos kérdéseket, valamint a már elvégzett és elvégzendő tanulmányok, közép- és felsőiskolai vizsgák és tudományos fokok kölcsönös elismerését.

d) Annak lehetővé tétele, hogy mindkét Fél tudományos munkásai a viszonyosság alapján dolgozhassanak egymás tudományos intézményeiben.

e) Tudományos, irodalmi és művészeti kiadmányok állandó cseréjének megszervezése, tudományos intézetek, közkönyvtárak és közgyűjtemények, valamint mindkét Fél egyéb nemzeti művelődési intézményei közötti kapcsolatok kimélyítése.

ђ) потпомагање акције превода научних, књижевних и уметничких дела, надзор над њиховим исправним избором и вредношћу и узајамно регулисање заштите ауторског права.

е) подупирање и олакшање узајамне размене и организације сликарских, графичких, фотографских и других изложби као и музичких и кореографских продукција, позоришних претстава, размена документарних научних и уметничких филмова, грамофонских плоча, аудиција и ретрансмисија на радиу.

ж) организовање предавања, течајева и посета културних радника.

з) организовање екскурзија у циљу међусобног упознавања крајева, спортских приредби, као и олакшање боравка у циљу одмора и лечења у лечилиштима и бањама за синдикате, омладинске организације и научне и културне раднике.

и) оснивање претставништава, агенција за штампу и радио обеју земаља и организовање новинарских екскурзија.

ј) потпомагање културно-просветне делатности југословенске мањине у Мађарској и мађарске мањине у Југославији.

Члан б

Ова Конвенција биће ратификована, а ратификациони инструменти измењени у Будимпешти по могућности што пре, а потом ће бити регистрована у Секретаријату Уједињених нација.

Конвенција ће ступити на снагу на дан размене ратификационих инструмената и остаће на снази за време од пет година. Ако шест месеци пре истека овог петогодишњег периода ниједна од Високих Страна Уговорница не откаже Конвенцију, сматраће се да је она продужена за даљих пет година путем прећутног споразума и тако даље редом за периоде од по пет година.

У ПОТВРДУ ЧЕГА поменути пуномоћници су потписали ову Конвенцију и ставили на њу своје печате.

Рађено у Београду на дан 15 октобра хиљаду девет стотина четрдесет седме године у по два примерка на српско-хрватском и мађарском језику. Оба текста имају се сматрати аутентичним.

МАРИЈАН СТИЛИНОВИЋ, с. р.

ЕРИК МОЛНАР, с. р.

НАПОМЕНА: Размена ратификационих инструмената извршена је у Будимпешти на дан 13 јануара 1948 године.

Пов. Бр.41091/48. Из Министарства иностраних послова, Београд, 15 јануар 1948

(Ова Конвенција објављена је у „Службеном листу ФНРЈ“ бр. 107 од 17 децембра 1947)

f) Tudományos, irodalmi és művészeti művek fordításának elősegítése az ezek helyes kiválasztása és értékelése feletti felügyelet; a szerzői jog kölcsönös védelmének szabályozása.

g) Képzőművészeti, grafikai, fényképészeti és más kiállítások, valamint zenei és koreográfiai művek, színházi előadások cseréjének és megrendezésének, dokumentációs, tudományos és művészeti filmek, hanglemezek és rádióelőadások, valamint közvetítések cseréjének támogatása és megkönnyítése.

h) Előadások és tanfolyamok, valamint kulturális téren dolgozók látogatásainak szervezése.

i) Egymás vidékeinek megismerése céljából kirándulások szervezése, sportesemények rendezése, valamint a szakszervezetek, ifjúsági szervezetek, a tudomány és a kultúra művelői részére a gyógyhelyeken és fürdőkön pihenés és üdülés céljából való tartózkodás elősegítése.

j) Mindkét Fél sajtója és rádiója részére ügynökségek és képviseletek létesítése és újságíró-kirándulások szervezése.

k) Magyarországon a jugoszláv, Jugoszláviában a magyar kisebbség kulturális és közművelődési tevékenységének elősegítése.

6. szakasz.

A jelen Egyezményt a lehetőséghez képest mielőbb meg kell erősíteni, a megerősítési okmányokat Budapesten kicserélni, majd az Egyezményt az Egyesült Nemzetek Szervezetének titkárságánál regisztrálás végett bejelenteni.

Az Egyezmény a megerősítési okmányok kicserélésének napján lép életbe és öt évig marad érvényben. Ha az ötéves időszak letelte előtt hat hónappal egyik Magas Szerződő Fél sem mondja fel az Egyezményt, úgy tekintendő, hogy azt hallgatólagos megegyezéssel további öt évre meghosszabbították és így tovább, öt éves időszakonként.

Minek hitelül a fentnevezett meghatalmazottak aláírták és pecsétjükkel ellátták a jelen Egyezményt.

Kelt Belgrádban, egyezerkilencszáznegyvenhét évi október hó 15. napján, két-két példányban, magyar és szerb-horvát nyelven. Mindkét szöveg hitelesnek tekintendő

MOLNÁR ERIK, s. k.

MARIJAN STILINOVIĆ, s. k.

REMARQUE: L'échange des instruments de ratification a été effectué à Budapest le 13 janvier 1948.

Pov. No. 41091/48. — Du Ministère des Affaires Etrangères, Beograd, le 15 janvier 1948.

(Cette Convention a été publiée dans le „Journal Officiel“ No 107 du 17 décembre 1947)

